

Nøkkelen ligger i morsmålet

Bistand

Tekst: Sigmund Evensen

I november i fjor deltok jeg på en viktig konferanse i Thailands hovedstad, Bangkok. Arrangører var UNESCO, UNICEF, Redd Barna, Wycliffes samarbeidsorganisasjon SIL International, og en rekke andre organisasjoner. Temaet som samlet oss var "Språk, Utdanning og FNs tusenårsmål for Utvikling".

Bare for noen?

Mange av de djerpe målsettingene som verdenssamfunnet har ønsket å gjennom-

føre innen år 2015, viser seg å være nærmest uoppnåelige. Selv om noe er positivt, ligger en langt etter skjemaet på en rekke områder. Ikke minst gjelder dette målet om *Utdanning for Alle*. En viktig årsak til dette er at en ikke har tatt nok hensyn til viktigheten av enkeltmenneskers språk. Professor Suzanne Romaine fra universitetet i Oxford uttrykte det slik: – Minoritetene faller utenfor. Dersom vi ikke tar hensyn til dem og deres språklige identitet, blir det *Utdanning for Noen*

i stedet for *Utdanning for Alle*. Barn lærer lite hvis de undervises på et språk de ikke forstår, og fattige mennesker kan ikke ta til seg nye idéer om utvikling, når det hele formidles på fremmede språk, sa hun. Mer enn 69 millioner barn i skolepliktig alder går ikke på skolen. De fleste lever i Afrika og Sør-Asia. I mange land er tallet på elever som dropper ut av skolen alarmerende høyt. – Det er ikke barna som dropper ut, som om det var deres feil, sa Dr. Sheldon Shaeffer fra UNESCO i Asia. – "Det er systemet som skyver dem ut". Når barn får undervisning på et språk de ikke snakker, som ikke er deres, frarøves de muligheter, vedtatte allmenne rettigheter og verdighet.

Det må handles

Sammen med blant annet UNESCO har SIL International lenge arbeidet for trinnvis overgang fra morsmål til nasjonalt hovedspråk i undervisningen. Mange års forskning viser at barn som får begynne skolegangen sin på morsmålet får en mye bedre start, og gjerne fortsetter å gjøre det bedre, enn de som må begynne rett på skolen på et fremmed språk. – Det er ikke behov for mer forskning på dette området, hevdet flere av talerne på konferansen i Bangkok. – Nå må det handles!

Sigmund Evensen og Parkariteamet fra Pakistan på konferanse i Thailand

